

Werkinstructie BVV zonder vakantietoeslag (Issue 155)

Omschrijving issue

Voor inwoners op of onder bijstandsniveau bedraagt de beslagvrijevoet (BVV) 95% van het maandelijkse inkomen¹; bijstand inclusief 5% vakantietoeslag. Er zijn situaties waarbij het deel vakantietoeslag niet wordt doorgegeven in de Loonaangifteketen en daardoor niet in de Polisadministratie van het UWV staat. De waarden voor deze aangiftevakken staan dan op 0.

De rekentools, waarmee de BVV wordt berekend, gaan hierdoor uit van een belastbaar inkomen op basis van de uitkering, zonder de maandelijks gereserveerde vakantietoeslag. Daardoor lijkt het alsof het inkomen maar 95% van de bijstand is en berekent de rekentool vervolgens een afloscapaciteit van 5% op basis van 95% van het inkomen. Daardoor komt de BVV ten onrechte op 90% van de bijstandsnorm uit. De loonaangifte, rekenregels en werking van alle rekentools zijn in principe juist, maar wanneer de vakantietoeslag ontbreekt komt er een verkeerde output uit.

Voorbeeld: Jan heeft een bijstandsuitkering van 1075

*euro **inclusief** VT. Een gerechtsdeurwaarder legt op 3 februari beslag op zijn bijstandsuitkering. De gerechtsdeurwaarder heeft de rekentool bevroegd. De Polisadministratie gaf aan dat het inkomen 1022 euro was, want de waarde voor het aangiftevak van het vakantiegeld stond op 0. Hierdoor denkt de rekentool dat het inkomen inclusief VT 1022 is. Op basis van dit inkomen van 1022 wordt dan 95% BVV berekend. De uitkomst van de rekentool wordt dan €968,-. Dit is niet correct. De juiste BVV zou 1022 moeten zijn.*

Impact

De scope en impact worden op dit moment nog verder geanalyseerd. Uit een eerste analyse lijkt dit issue bij ruim 200 gemeenten voor te komen. In potentie betreft het 255.000 inwoners met een Participatiewet uitkering. Gemiddeld wordt 5% van deze inwoners beslag gelegd. Dit betekent dat voor tussen de 10.000 en 15.000 inwoners met een bijstandsuitkering en een beslag een te lage BVV is berekend. Daarnaast lijkt het issue ook te spelen bij de SVB en sommige werkgevers. De urgentie van dit issue is zeer hoog. Het betreft het een kwetsbare groep inwoners voor wie een te lage BVV kan betekenen dat zij financieel in de problemen komen.

Gezamenlijke inzet en instructie

Dit issue heeft dan ook een hoge impact, in de eerste plaats uiteraard op de inwoners die het betreft, maar ook op de betrokken gemeenten en gerechtsdeurwaarders. Daarom hechten het Ketenbureau van SZW, de KBvG en de VNG eraan om hierin samen op te trekken en ons gezamenlijk in te zetten om het bestaansminimum van inwoners te garanderen.

Deze gezamenlijke werkinstructie is een concreet resultaat van dit gedeelde belang en de wens om hier samen in op te trekken. De instructie is bedoeld om de benodigde samenwerking in de praktijk te ondersteunen om:

1. De te laag vastgestelde BVV's te repareren;
2. Te voorkomen dat er nieuwe BVV's te laag worden vastgesteld.

1. Repareren te laag vastgestelde BVV's vanaf januari 2021

We verzoeken gemeenten om in hun uitkeringsadministratie te controleren welke inwoners een te laag vastgestelde BVV hebben sinds 1 januari 2021. Het gaat dus om:

1. Nieuwe beslagleggingen waarbij de BVV op grond van de Wvbwv is berekend;
2. Herberekeningen van de oude beslagvrije voet op grond van het overgangsrecht.

Deze BVV's mogen gemeenten (in de rol van derde) bij wijze van uitzondering handmatig verhogen naar 95%. Hierdoor wordt de afdracht verlaagd naar 5%. VNG stelt een formatbrief op die gemeenten kunnen gebruiken om de betreffende deurwaarders per beslagene te informeren over deze aanpassing. Door te kiezen voor een vast format weten gerechtsdeurwaarders direct dat dit een reparatie is die vanuit dit issue is ontstaan. Dit bevordert een soepele afwikkeling.

Tegelijkertijd zal de KBvG hun leden verzoeken om in hun systemen te controleren bij welke dossiers een te lage BVV is vastgesteld. Zij zullen - op basis van hun analyse en de ontvangen brieven van gemeenten - de te lage BVV's opnieuw berekenen in de rekentool. Dit doen zij door de bedragen handmatig te overschrijven naar de van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag. Op basis daarvan communiceren gerechtsdeurwaarders vervolgens de correcte BVV naar de inwoner (middels de modelmededeling) en naar de derde. Vanaf dat moment loopt het reguliere proces.

Terugstorten te veel ingehouden inkomen

De KBvG verzoekt haar leden om de te veel ingehouden inkomsten met terugwerkende kracht terug te storten. Dit kan alleen wanneer de gelden nog op de derdengeldrekening staan en nog niet zijn doorbetaald aan de opdrachtgever. Indien het rekeningnummer van de inwoner bekend is zal de gerechtsdeurwaarder de te veel ingehouden afdracht direct aan de inwoner overmaken en de gemeente hier een bevestiging van sturen. Indien er geen rekeningnummer bekend is stort de gerechtsdeurwaarder het geld terug naar de gemeente met in de omschrijving de naam en geboortedatum van de beslagene. De gemeente maakt dit vervolgens over naar de inwoner. In specifieke gevallen waarbij de afdracht al is doorbetaald aan de opdrachtgever zal hiervoor een oplossing op maat gezocht moeten worden.

2. Voorkomen van nieuwe te laag vastgestelde BVV's

De KBvG zal hun leden vragen alert te zijn op dit issue bij nieuwe beslagleggingen. Indien de rekentool te lage inkomsten toont tijdens de berekening, dan zal de gerechtsdeurwaarder dit handmatig overschrijven met de correcte bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag. Zo wordt de BVV alsnog correct vastgesteld.

VNG adviseert gemeenten om bij nieuwe beslagen ook alert te zijn op te laag vastgestelde BVV's. Indien een gerechtsdeurwaarder een BVV communiceert die lager is dan 95%, dan mogen

gemeenten alsnog een BVV van 95% hanteren en de afdracht handmatig op 5% zetten. VNG stelt een formatbrief op die gemeenten in dat geval kunnen gebruiken om de betreffende deurwaarders hierover te informeren.

Indien de gerechtsdeurwaarders bovenstaande brief ontvangen van gemeenten, zullen zij de BVV opnieuw berekenen in de rekentool. Dit doen zij door de bedragen handmatig te overschrijven naar de van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag. Op basis daarvan communiceren gerechtsdeurwaarders vervolgens de correcte BVV naar de derde en de inwoner. Over het algemeen is de verwachting dat dit binnen de 4-weken termijn plaatsvindt, waarbij de BVV ook in reguliere situaties met terugwerkende kracht aangepast wordt indien de derdenverklaring of reactie inwoner hier aanleiding toe geeft. Vanaf dat moment loopt het reguliere proces.

NB: het kan voorkomen dat 5% afloscapaciteit in individuele gevallen om andersoortige redenen te laag is. Echter, gezien de omstandigheden is dat (tijdelijk) te verkiezen boven een te hoge afloscapaciteit op bredere schaal.

Samenvattend

1. Gemeenten en KBvG controleren lopende beslagen;
2. KBvG en gemeenten zijn beiden alert bij nieuwe beslagen;
3. Gemeenten verlagen de afdracht handmatig naar 5%;
4. Gemeenten nemen per beslagene contact op met gerechtsdeurwaarders volgens formatsbrieven;
5. Gerechtsdeurwaarder herberekent de BVV met inkomen inclusief vakantietoeslag;
6. Gerechtsdeurwaarder communiceert correcte BVV aan beslagene (modelmededeling) en derde.

Contact

Wij kunnen ons voorstellen dat u naar aanleiding van deze brief vragen heeft. Voor vragen met betrekking tot specifieke casussen adviseren we gemeenten en gerechtsdeurwaarders om onderling contact te zoeken en gezamenlijk af te stemmen. Voor overige vragen kunt u contact opnemen met:

Voor gemeenten: VNG Verbinden Schuldendomein

U kunt ons bereiken via Schulden@vng.nl Vermeld daarbij in het onderwerp 'Issue 155'. U kunt via dit mailadres ook een terugbelverzoek achterlaten. U wordt dan binnen enkele uren teruggebeld.

Voor gerechtsdeurwaarders: KBvG

U kunt ons bereiken via Kbvg@kbvg.nl. Vermeld daarbij in het onderwerp 'Issue 155'. U kunt via dit mailadres ook een terugbelverzoek achterlaten. U wordt dan binnen enkele uren teruggebeld.

KBvG en VNG hebben intensief overleg om dit herstelproces zo goed mogelijk te laten verlopen. Waar nodig zullen zij gemeenten en gerechtsdeurwaarders ondersteunen.